

KRATKA DNEVNA ZGODBA

IVAN ALBREHT:

POT

Pot je strma in samotna. Samo smreke jo stražijo in ponekod krije bukve. Jeseni, ko odpada listje, se pot sploh zgubi, zlasti na noč, kadar lije mesečina in se križajo po listnatih preprogi temne seneče drevja in vejevja, je pot povsod med bukvami in nikjer. Izza sto in zategneta trša nekje zija brezno.

Po tej poti je hodil mladi Mihaj z Vrha in sam Bog ve, kolikor je prehodil. Še kot otroček je z materjo nedeljo za nedeljo epljal todle k maši v dolino, kjer kraljuje farna cerkev. Slednji kamnen je poznal, vsak ovinek, sleheno drevo in splošno vse, kar je bilo na tej poti in ob njej.

Potjej je hodil z očetom. Počasi sta stopala in se pomenukovala grede. Očetov korak je bil trd in trden. Nikoli mu ni spodenki in nikoli se mu ni zapletla noga. In ko sta govorila, je bila tudi očetova beseda trda in trdna. Stari Mihaj je govoril malo in beseda mu je teka počasi, kakor da se mu trga kašnjenje iz ust. Vziale temu je iz takih pogovorov sin izvedel vse stare zgodbe s poti: Kako so neko strahovali tod tolovajti, kako so grajski metali v brezno, kar jima je bilo v nadlegu, in kako je ta in oni moral v smrt in ne najde pokopa. Ko so potem zvečer pri molitvi prosili Bogu milost, da za vse tiste, "ki se vjeajo po gorah in doleh, po skalah in vodah, na zemlji in pod zemljoi", je Mihačevecu sin začastil glas. V vročenih prvidih je gledal grajsko gospodinjo, ki je dala vrečo brhkemu Gorjanemu in se ni zmenila za očetovo jezo. Starem graščaku pač ni ostalo skrito, kam se mu je ponizala hči. Hotel jo je poslati nekamdaleč v svet k zanestivim sorodnikom, da bi pozabilo svojo muhavo zablodo, a zala Irena je z usmievom polekniščenja:

"Ljubi moj gospod in oče! Če

pošljš me v svet, pošljš hkrat dva!"

Tedaj je vzklopil stari v divji jezi in ukazal prijeti predzno kmetovo grčo.

"Naj pomni, kdaj se je predznil dotaknuti se moje hčerke!" je rjal in mahal z biceom po zraku. Hčer je namreč tako ljubil, da niti v takem blaznem sru ni položil jezne roke nanjo.

Irena, ki je bila krotka kakor jagnjenje in solneno blaga, je skušala pridobiti očetovo naklonjenost, češ:

"Čemu hude besede in mrke misli, ko je vse tako lepo. Samo pred Bogom je še treba potrditi. Ukaži, ljubi oce in gospoda, da zvez ře oltar, kar je doslej družila sema topila ljubezen—"

Stari graščak je prijel hčer za roko in jo dvignil:

"Naj bo, kakor želiš! Ker si si izbrala tako neučavadenega ženina, budi tudi poroka taka, da bo pred Bogom potrjeno, kar je doslej družila le vroča ljubezen."

In hčerka je od same čiste srčec zajokala in poljubila očeta na jezno ūdo.

Čemu hude besede in mrke misli,

Tretji dan so pripeljali Gorjanca v grad. Dasi je bil ves v železju, se je le prijazno naklonil, ko je zagledal Ireno, češ:

"Dokler vem, da trpm zate, me verige božajo kakor najmejkjejsi svila—"

Grajski gospodični so zatigrale selce v očeh in je planila nadihlapce:

"Kaj počenjate, grdočki?! Ali ne veste, da je to ženin, mojega srca!!!"

Tedaj je pristopil še sam grajski gospod in ukazal svojim, naj izpuste Gorjanca. Naročil mu je pristeti lepih oblačil in dišav ter dragost.

"Da bo vedel svet, kdaj se je

zarocila moja hči!" je dejal, medtem ko se mu je črno bliskalo v nemirnih očeh.

Irena je bila v tej nenadni sreči kakor zarja mladega junca. Po grajskih sobahnih se je srebril njen jasni smeh, da so bile še slike davnih pradedov po stenah kakor žive. Grajski gospod je pribredil gestijo in so prišli imetniki in vojaki ob bližu in daleč. Z dvoumnimi častitkami so slavili in zbadali zaročence, toda Irena je bila tolikanj srečna, da ni okusila strupa ne čutila jedkih osti v sladko zvenečih besedah.

Bilo je sredi poletja, ko so dnevi dolgi in noči tople, da se ti zdi kakor božanje nežne roke, ko se dotakne večerni veter tvojega lica. Ves božji dan je trajala gostija, na večer so gostje rajali pod milim nebom, a pozno v noč je želel grajski gospod, naj se izvrši sredi večerja tudi poroka, da bo pred Bogom potrjeno, kar je doslej družila le vroča ljubezen—"

Konj se vzpone in hoče nazaj, želen krijeviti zgrabi za uzdlo, rogovali srdito suneo v noč in nevesta izsahuje gorje, gospodski oče pa vonom udruha po ženinovem vranju, dokler se splašeni konj ne zapodi v zijajoči prepad.

Trenutek divje groze, negiben mir, ko vse okameni in sekajo v strahotno těšino samo odmevi udarcev padajočega jezdeca in konja, ki butata ob skalovju, nato se divje zagrohoči graščak:

"Ste videli poroko, dragi gostje?! Tako bom strel sledjujo zagoni, ki bi se iz nžin družila ozreti moji hčeri! Čast je oprana in vas vabim, da z menoj v gradu proslavimo ta trenutek!"

Vrški in vik odgovori graščaku, in hrnč Ireni krik:

"Le proslavite, oče moj in viteži! Jaz sama hočem tudi, a sama z njim in najsi bo tudi do sodnega dne!"

Kaj rjeveč, grajski gospod? Čemu si se ustrasil beleč, ki je z gorješčino svignil mimo tebe? Eksaj ne bo nikoli več slišal njegovega hranjanja in ne hčerkinega smeha. Čuj, je že združena z ženinom v večem molku. Sele na dan sodbe ju prikliče večni klicar... Kako bo tedaj zagovarjal svoje pravštvo. Le kje je oltar in duhovni gospod, da v božjem imenu potrdi te zvez?

Pot drži v gozd in bakle jo osvetljujejo. V njihovem nemirnem svetu svigajo počastne sence pred

"Iz tajnosti prinde..."

"Iz modernega sveta, trdo vez..."

"Izbreni spis dr. Ivan Mencinger: 2 zvezka..."

"Igralne, broširane..."

"Igralce..."

"Jagnje..."

"Janko in Metka (za otroke)..."

"Jernač Zmagovac, Med plazovi..."

"Jutri (Strug) trdo vez..."

"broš..."

"Jurčičev spis: Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih..."

"2. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano..."

"Juan IMserija (Povesti iz Španškega življenja)..."

"Kako se nem jaz likal (Alešovec) I. zvezek..."

"Kako se nem jaz likal (Alešovec) II. sv..."

"Kako se nem ta likal (Alešovec) III. zvezek..."

"Korvinka braša, povest iz misijonov v Koreji..."

"Krvna sveta..."

"Kmečki punt (Senoa)..."

"Kuhinja pri kraljici gošči nočelj..."

"Kaj se je Markarju sanjalo..."

"Kazaki..."

"Kričev pot patra Kupljeniku..."

"Kaj se je izmislil dr. Oki..."

"Levitikov sbrani spisi..."

"1. sv. Povst: Ode in čeplje: Senetje: Romance, balade in legende; Lovčica (Levatič)..."

"2. sv. Slikov Lovčica in njegove kritike in polemike..."

"Ljubljansko aličje, Elsbi lastnik, Trogos, Kapušček očničnik, Uradnik, Jelenči doktor, Gostilnica, Eleptor, Natašarka, Dušovnik, itd..."

"Ljubljanske slike, Elsbi lastnik, Trogos, Kapušček očničnik, Uradnik, Jelenči doktor, Gostilnica, Eleptor, Natašarka, Dušovnik, itd..."

"Po strani klobuk..."

"Pisat zvez..."

"Prf stric..."

"Prf kralj..."

"Patira, povest in irke junake do..."

"Patira, povest in irke junake do..."

"Pe strani klobuk..."

"Pisat zvez..."

"Prf stric..."

"Prf kralj..."

"Patira, povest in irke junake do..."

